

Onderhoudsplan van de tuin, van maand tot maand:

Inleiding:

Deze kosteloze service / dienstverlenende informatie moet een bijdrage leveren aan het plantmatig werken en organiseren in het onderhoudsplan van uw tuin.

Dit is vooral van belang zoals we al eerder hebben aangegeven dat de aandacht aan uw tuin en dus de juiste verzorging uw een hoop ergernis maar vooral financiële uitgaven kan voorkomen.

Dit onderhoudsplan geeft aan dat er elke maand volop werk is om uit te voeren, dus ook in de wintermaanden !

Wij willen u uiteraard graag helpen (tegen uurtarief) met het verzorgen en uitvoeren van onderstaand onderhoudsplan.

Onderhoudsplan:

Januari :

- * Bescherm matig winterhard materiaal, zoals bijvoorbeeld de kweeonderstam bij peer en de jonge aardbeienplant, tegen felle vrieswind door wat ruigte op de plant of bij de plantvoet aan te brengen.
- * Snoei alleen bij vorstvrij weer.
- * Vruchtboom carbolineum, kan als winterbespuiting worden verspoten voor het doden van de wintereitjes van luizen en andere insecten en groenalgen op loofhoutgewassen. Het beste resultaat wordt verkregen bij bewolkt, niet vriezend weer, als de spuitvloeistof na toepassing snel droogt. Bespuit geen bonte planten van de groep coniferen, of planten die een waslaag bezitten, zoals bijv.;Picea pungens glauca 'Koster', blauw spar.
- * Grond spitten, bewerken, egaliseren en organisch materiaal, zoals de voorraadbemesting, onderwerken.
- * Uitzetten van het tuinplan en beginnen met de uitvoering van het plantplan, zoals het planten van alle bladverliezende bomen en heesters.
- * Cunetten (een **cunet** is onderdeel van het weglichaam) ontgraven en de fundering van verdicht zand aanbrengen voor de bestrating. Begin met de uitvoering van de verharding.
- * Kabels en leidingen leggen, indien noodzakelijk voor de verlichting en/of beregening van uw tuin. Leidingen voor de beregening vorstvrij leggen. *Dit is minus 70 centimeter onder maaiveld.*
- * Bestrijdt wateroverlast door verticale gaten te boren en die te vullen met grof materiaal of door het aanleggen van een drainbuis.
- * Sneeuwkllokjes (Galanthus) die hun vitaliteit verliezen kunnen nu opgenomen worden tijdens de bloei en verplant.
- * Irissen waarvan de bloei achteruitgaat elke twee jaar opnemen en verplanten.
- * Controleer kerstroos (Helleborus) op bladverliezende ziekte. Knip aangetast blad af en verwijder dit.
- * Cyclamen coum bloeien nu onder bladverliezend materiaal. Ze houden van humusrijke, goed gedraineerde grond. Maak een teelplan voor de moestuin om bodemmoetheid te voorkomen.
- * Groentegewassen zoals sla, in de matig verwarmde kas zaaien. De teelduur van dit gewas is zes tot acht weken.
- * Peulen en tuinbomen opkweken onder plastic tunnel of platgas.
- * Bloemkool en Broccoli warm zaaien en na opkomst koel zetten (vorstvrij). De opkweek tot de oogst is 8 weken.

TIP:

Doe bij slecht weer materiaal onderhoud zoals maaimachines laten afstellen en slijpen. Nieuwe stelen inzetten. messen,zagen en beitels slijpen en invetten.

Februari:

- * Snoeien bij vorstvrij weer.
- * Doorgaan of beginnen met het planten van alle bladverliezende gewassen.
- * Meeldauw bestrijden door de aangetaste scheuttoppen te verwijderen bij appel, kruisbes en zwarte bes. De witte aanslag en ingezonken koppen zijn duidelijk te zien aan de groeipunten van de twijgen.
- * Het groentegewas knolvenkel zaaien bij + 20 graden. Als de zaadjes gekiemd zijn, kunnen de jonge plantjes koel gezet worden bij + 12 graden. De kweekduur tot de oogst is zeven tot acht weken.
- * Knolselderij zaaien, in de tweede helft van deze maand bij een temperatuur van +18 a +20 graden. De kieming is traag en duurt ongeveer twee weken. Uitplanten in mei.

- * Als *sneeuwkllokjes* bloeien, kunnen ze worden opgenomen, gescheurd en direct opnieuw geplant. Plant ze even diep als ze stonden. Ze zullen even een terugslag krijgen, maar daarna weer vrolijk verder bloeien en groeien.
- * Groenblijvende coniferen kunnen nu gestekt worden op een vorstvrije plaats. Ze kunnen dan buiten worden gezet vanaf half mei. Het stekken kan met uitzondering van de maanden juni-juli weer worden voortgezet vanaf half augustus. Coniferen die veel hars produceren, kunnen alleen maar vermeerderd worden door zaaien en/of enten. Dit zijn bijvoorbeeld Pinus, Ceder en Picea.
- * Bomen waarvan de sapstroom in een vroeg stadium op gang komt en bomen met een gladde bast zijn nu heel gevoelig voor vorstscheuren. Dit zijn beuk, jonge eik, esdoorn, kersachtigen en noot. Vorstscheuren zijn verticale scheuren in de bast. Ze ontstaan, doordat de ene zijde van de bast door direct zonlicht een hogere temperatuur heeft en de schaduwzijde van de bast nog een temperatuur heeft van onder de nul graden Celsius. Bescherm deze bomen door ze niet te sterk op te kronen. Bescherm de stam als natuurlijke bescherming. Gevoelig voor verbranding en bloeden zijn: Fagus, beuk, Carpinus, *haagbeuk*, Acer, *esdoorn*, Juglans, noot, Magnolia, *beverboom*, *liriodendron*, *tulpenboom* en Betula, *berk*.
- * Zet kuipplanten op het terras zo dicht mogelijk bij elkaar. Voorkom uitdrogen door vrieskou.
- * Planten die zeer gevoelig zijn voor vocht, zoals de groep behorend tot het Alpinum en vetplanten die we aantreffen in een rotsbeplanting, moeten afgedekt worden met geperforeerde of luisdicht gaasdoek om ze droog te houden.
- * Perkgoed bij een matige temperatuur onder glas zaaien.
- * Maak verschillende soorten nestkastjes voor holenbroeders onder de vogels, zoals halfopen en gesloten kasten en hang deze op met de opening naar het oosten.

Maart :

- * Bollen planten die 's zomers bloeien, zoals: lelie, sierui en dalhia.
- * Het verdorde opgewas in een border kan nu verwijderd worden.
- * De meeste vaste planten in de border, zoals zomerbloeiers en herfstbloeiers, in de border kunnen nu worden opgenomen, gescheurd en weer direct geplant als verjongingsmateriaal. Plant de nieuwe jonge delen die aan de buitenkant zitten. Het hart dat meestal dood of rot is, wordt weggegooid.
- * De winterbescherming aangebracht bij planten kan nu worden verwijderd.
- * Vorstgevoelige heesters kunnen nu gesnoeid worden, zoals *Fuschsia magellanica* – *Hypericum*soorten, *hertshooi* – *ceanothus* – *careopteris* en Rozen.
- * *Spiraea* - *Potentilla* - *Lavandula* – *Hydrangea* en *Buddleja* die min of meer wintergroen zijn of overwinteren met groene bladrozetten, kunnen nu gesnoeid worden.
- * Leivormen en knobomen nu snoeien en het steunmateriaal aanbrengen of vervangen, indien dit nodig is. Let op : bij de leivormen dat de groeitop van de horizontale tak altijd boven het inplantingspunt wordt aangebonden, anders gaat de groei eruit !
- * Bomen die geplant zijn met een steunpaal controleren. Verwijder ingesnoerd bindmateriaal.
- * Fruitbomen snoeien.
- * Rozen en zomerbloeiende heesters snoeien.
- * Bemesting uitvoeren met kunstmest.
- * De aardbeienplanten ontdoen van oud en dor blad. Hiermee wordt voor een groot deel de oorzaak van *Botrytis*, vruchtrot, weggenomen.
- * De jonge scheuten van frambozen en bramen aanbinden en snoeien.
- * Als u wilt enten, kan dit door middel van driehoeksenting of plakenting of copulatie (vegetatief vermeerderen) op vaststaande stammen. Alle wonden afdekken met entwas of plastisch wondafdekmiddel.>> Lac Balsam.
- * Grote bomen en planten die in augustus – september zijn rondgestoken en geprepareerd om te verplanten, kunnen nu verplant worden.
- * Op overjarige gazons kan nu de stikstofbemesting worden gegeven.
- * Op zware klei, sjalotten zetten in van tevoren uitgegraven plantgaten of plantsleuven anders komen ze spontaan uit het plangat door de nieuwe wortelontwikkeling.
- * Tuinkruiden nu zaaien onder glas.
- * Sla, andijvie, koolsoorten, rabi, bleek en knolselderij, komkommer, tomaat, peper en paprika zaaien onder glas.

April:

- * Bollen planten die in de zomer bloeien, zoals lelie, sierui, dalhia en *Canna*, bloemriet.
- * Grote bomen die in het najaar zijn geprepareerd om te verplanten, kunnen nu nog verplant worden.
- * Perkgoedplanten nu afharderen door de ramen op lucht te zetten.
- * De vijver wordt schoongemaakt. Het afgestorven blad en zwerfvuil eruit halen met een visnet. Waterplanten kunnen nu gescheurd worden en opnieuw in mandjes worden gezet en in het water neergelaten. Draadalg wegvissen met een

stokje door ronddraaiende bewegingen te maken. De aanwezigheid van draadalg is een indicatie van voedselrijk water. Zwevende alg maakt het water troebel. Dit is een normaal verschijnsel in het voorjaar.

- * Het gazon kan voor de eerste keer gemaaid worden. Zet de machine in een hoge stand, bijvoorbeeld 5cm.
- * Het gazon verticuteren en beluchten, als de mat veel ruwe humus bevat. Het gazon kan eventueel direct na het verticuteren worden doorgezaaid, tegelijkertijd met het bezanden, indien dit nodig is.
- * Als het gazonoppervlak door verdichting of door de werking van pieren slemperig is, dan kan worden bezand met grof zand.
- * Graszoden leggen als het gazon niet wordt ingezaaid.
- * Schorseneren zaaien op een afstand van 25 x 10 centimeter.
- * Koolrabi zaaien onder koud glas. De kweekduur van dit gewas is vier weken.
- * Gele en rode plantui uitplanten.
- * Kroten zaaien op een afstand van 30 cm.
- * Aardappels poten op een rijafstand van 60cm en op een onderlinge afstand van 50 cm.
- * Bij jonge appel-en perenbomen kunnen nu de takken worden uitgebogen. Zorg ervoor dat de inplantingshoek verandert. Als het touw te ver aan de top wordt aangelegd, ontstaat er een beugel en dat is een veelgemaakt fout. Het gaat om de inplantingshoek.
- * Houtige gewassen kunnen nog geënt worden door middel van kroonenten, driehoeken, spleetenten en chipbuding . Met uitzondering van chipbud moeten alle wonden zorgvuldig worden afgedekt met entwas of een plastisch blijvend wondafdekmiddel waar geen schimmelbestrijdingsmiddelen aan toegevoegd is, zoals Lac Balsam.
- * De chipbud wordt dakpansgewijs dicht gebonden met een plastic strip.
- * Bij framboos en braam worden alle grondscheuten verwijderd.
- * De chemische ziektebestrijding is nu gericht op rupsen. Kies middelen die niet schadelijk zijn voor bijen en andere nuttige insecten.
- * Fruitgewassen gekweekt als kleine bomen nu rijpen en takken die dikker zijn dan 2cm uitbreken.
- * Lavendel kan nu gesnoeid worden. Neem het opgewas terug tot op de jonge groene spruitjes .Sterk verhout materiaal verdraagt het sterk terugsnijden niet.
- * Eenjarige kunnen half april gezaaid worden zoals Helianthus, *zonnebloem*, Tagetes, *afrikaantje*, Papaver, *klaproos*, Eschscholzia, *slaapmuts*, Tropeaeolum, *oostindische kers*, Calendula, *goudsbloem*, Lathyrus, *siererwt*, Nigella, *juffertje in 't groen*, Bupleurum, *doorwas*, Callistephus, *zomeraster*, Iberis, *scheefbloem*, Ammi, *kantbloem*, Anthirrhinum, *leeuwenbek*, Clarkia, *amandelroos*, Consolida, *eenjarige ridderspoor*, Cynoglossum, *hondstong*, Datura, *doornappel*, Echium, *slangenkruid*, Erigeron, *fijnstraal*, Matthiola, *violier*.

Mei:

- * Groenblijvende gewassen zoals coniferen en bladgewassen nu planten.
- * Hibiscus terugsnijden als ze opgekweekt worden tot struiken.
- * De moerasbak van de vijver of op het balkon kan nu beplant worden met Myosotis, *vergeet-mij-niet*, Houittuynia en Juncussoorten, *biezen*.
- * Het gazon maaien op een hoogte van 3 cm. Wanneer de grasmat viltig is, kan verticuteren een uitkomst bieden. Herhaal deze bewerking kruisgewijs. Doorzaaien kan eventueel gedaan worden met graszaad dat vermengd is met droog, scherp zand .
- * Wanneer het gras geen frisgroene kleur heeft, kan er besmet worden met de organische bemesting bloed en beendermeel. Doe dit bij rustig weer (weinig wind) wanneer regen verwacht wordt. De magnesium kan gegeven worden d.m.v. kiezeriet. Doe dit wanneer regen wordt verwacht. Onkruid kan nu chemisch worden bestreden. Lees het etiket en volg de richtlijnen nauwkeurig op. Maak een juiste oplossing.
- * Perkgoed zaaien in de volle grond, zoals Nicotiana, *siertabak*, Cosmos en Nigella, *juffertje-in-het-groen*. Perkplanten kunnen nu in de volle grond of bak uitgeplant worden als de nachtvorsten zijn geweken.
- * Zaailingen uitdunnen.
- * Klimop, clematis en andere gevelbeplantingen die topzwaar zijn geworden kunnen nu gesnoeid worden. Zaag de takken van Hedera die verwijderd moet worden door en laat ze eerst goed afsterven. Vervolgens kunnen ze zonder veel moeite van de muur verwijderd worden waarbij de meeste zuignapjes en hechtworteltjes met de overige plantenresten worden meegenomen.
- * Meeldauwbestrijden met chemische middel Eupareen. Bestrijdt bladluis en koolvlieg. De aantasting door dit laatste insect kan heel goed worden voorkomen door de planten af te dekken met luisdicht gaas.
- * Onkruid bestrijden door schoffelen en wieden.
- * Aardappelen aanaarden.

- * Rabarber oogsten en de bloemstengels verwijderen.
- * Asperges oogsten. Tuinbonen rijpen om een aantasting van de zwarte bonenluis te beperken.
- * Kuipplanten snoeien, oppotten, bemesten en naar buiten brengen.
- * Zaailingen rijpen om de vertakking te bevorderen.
- * Gewassen die gevoelig zijn voor het bloeden moeten nu gesnoeid worden. Dit geldt voor de hele familie, *Vitis*, *druif*, *Acer*, *esdoorn*, *Fagus*, *beuk*; *Juglans*, *noot* en *Betula*, *berk*.
- * Jonge scheuten rijpen bij de kleine fruitbomen.
- * Snoei bodembedekkers zoals *Pachysandra* en *Vinca* nu kort terug indien noodzakelijk. De planten blijven kort en bossig en zijn minder gevoelig voor spint.
- * Zomerbollen planten zoals *Crinum*, *Galtonia*, *Eucomis*, *Ornithogalum*, *Oxalis*, en *Lillium*.
- * Vijverplanten planten die vooraf in mandjes zijn gezet.

Juni:

- * Als u gewassen wilt enten, kan er nu geoculeerd worden.
- * De vaste planten die in het voorjaar gebloeid hebben, kunnen u worden opgenomen, gescheurd en verplant.
Gebruik de jonge delen. Het oude hart wordt weggegooid.
- * Om de bloei te verlaten en de vaste plant steviger te laten ontwikkelen knipt u het opgewas voor de helft weg. De plant wordt bossiger en bloeit uiteindelijk rijker.
- * Monarda opnemen, scheuren en opnieuw planten.
- * **Hagen knippen voor de langste dag ! (half juni)**
- * Is de vijver nog troebel, zet dan watervlooien uit. Zorg dat de vissen hiervan gescheiden worden. Watervlooien zijn een lekkernij voor vissen. Waterplanten kunnen nu nog geplant worden.
- * Kuipplanten regelmatig water geven en de uitgebloeide bloemen verwijderen. Voorkom zaadvorming.
- * Bladluis bestrijden. De koolgalmug kan gemakkelijk preventief bestreden worden door de koolplanten af te dekken met luisdicht gaas.
- * Onkruid bestrijden door wieden en schoffelen.
- * Bladselderij zaaien. De opkweek van zaad tot oogstbare plant is zes tot acht weken.
- * Stoksnijbonen ter plekke zaaien op een afstand van 60x40 cm. Stoksnijbonen zijn gevoelig voor wind; geef ze een beschutte standplaats. Stoksnijbonen kunnen zoals gebruikelijk aan een stok worden opgeleid. Een touw bevestigd aan een strak gespannen draad is zeker zo handig.
- * Savooikool zaaien; daarna uitplanten op 60x50cm .
- * Bij rode bes zomersnoei toepassen.
- * Druiven krenten door de niet gezette bessen te verwijderen als er teveel bessen zijn, deze te dunnen.
- * Buitendruiven snoeien in de zomer tot op het derde blad na de eerste tros. Geen nieuwe bloeiwijze laten vruchtzetten.
- * Appels en peren, indien de vruchtdracht te overdadig is, dunnen. Per tros houden 1-2 vruchten aan. De kleine boomvormen rijpen en de kop eruit te rijpen.
- * Pinusachtigen nu snoeien door de eindknop eruit te knippen.
- * Wisteria snoeien door alle zijscheuten teug te knippen op 3 – 5 ogen. Tip: Trek wel oude kleding aan i.v.m. plantvocht dat niet meer te verwijderen is.
- * De uitgebloeide bloemen bij roos verwijderen door de stengel terug te knippen tot op het eerste goed ontwikkelde blad onder de bloemtros.
- * De voorjaarbloeiers kunnen nu gesnoeid worden.
- * De ge-ente planten controleren op zuigers en dubbele koppen. Zuigers zijn knoppen die zich ontwikkelen op de onderstam. Breek ze met de hand uit. Dubbele koppen op één zetten als dit bomen moeten worden.
- * Houtige gewassen kunnen nu volop geoculeerd worden zolang de onderstam maar volop groeit. Dit kunt u zien aan de lichtgroene groeitoppen.
- * Bollen die dienen voor de verwildering kunnen nu het beste verplant worden als ze te dicht staan. Dit geldt voor *Crocus*, *Narcissus*, *Galanthus*, *Anemone nemerosa*, *Eranthis*, *Erytronium*, *Fritilaria* en *Leucojum*, *vernum*.

Juli:

- * Druiven regelmatig dieven. De scheuten die ontstaan in de oksel, worden daarbij verwijderd door ze uit te breken.
- * Bloemen die uitgebloeid zijn, verwijderen bij vaste planten, rozen en het perkgoed.
- * Bladluizen voor de laatste keer bestrijden, als dit nodig is.
- * Andijvie uitplanten op een afstand van 40x40cm. De kweekduur is 4 weken.
- * Knolvenkel ter plekke zaaien en later na opkomst uitdunnen tot op 20cm op de rij.

- * Plantui oogsten, als het blad knikt. De ui wordt op de wind gedroogd.
- * Koolrabi kan nu geoogst worden. Zorg dat voor de niet geoogste koolrabi de groei erin blijft anders wordt de kool stekkerig en is niet smakelijk meer. Voorkom uitdrogen van de plant door tijdig water te geven.
- * Rucola (eruca sativa) is gemakkelijk te kweken door te zaaien. Na drie tot vijf weken na het zaaien zijn de planten handbreed en oogstbaar. Knip het groen af voor salade. Zaai telkens kleine hoeveelheden omdat de plantjes snel doorschieten, bloem vormen en zaad maken.
- * De winterkoolplanten nu planten.
- * Kleine fruitbomen van appel, peer en kers rijpen en zomersnoei toepassen.
- * Zwarte bes direct snoeien na de oogst.
- * Nestkasten schoonmaken direct als het eerste legsel is uitgevlogen. Meestal volgt er een tweede broetijd.

Augustus:

- * Gazons bemesten indien nodig met een extra stikstof bemesting. Doe dit wanneer er regen wordt verwacht.
- * vanaf de tweede helft van augustus kunnen alle planten die in de tuin staan, gestekt worden. De conditie van het stekhout moet kruidachtig tot half verhout zijn en vrij van bloem. De stek wordt gestoken in stekstijtes die gevuld met zijn stekgrond. De stek in de schaduw plaatsen en afdekken met folie van 0.01 mm dik pv of pvc folie.
- * Mos en algengroei kunnen nu verwijderd worden van uw bestrating. (geldt eigenlijk voor een groot deel van het jaar.)
- * Hagen worden nu voor de tweede maal geknipt.
- * Snoei nu de pruim , morel, perzik en de zwarte bes en verwijder het afgedragen vruchthout van framboos.
- * Aardbeirassen die behoren tot de doordragende rassen, beginnen nu du te rijpen. Voor voldoende vruchtkwaliteit moet de bloemtros gedund worden. Aardbeien voor de volle grondteelt moeten nu geplant worden.
- * Bestrijd fruitmot door lijmbanden aan te leggen op de stam van de appel. Fruitmot is de veroorzaker van wormstekigheid in het fruit in het volgende fruitseizoen.
- * Zomerpostelein zaaien onder glas.
- * Chinese kool ter plekke zaaien.
- * Vroege aardappels rooien. Laat de aardappels niet in de zon liggen. Ze worden dan blauw en zijn niet meer geschikt voor consumptie door vorming van giftige stoffen.
- * Sla zaaien op een koele plek en na opkomst op afstand uitplanten.
- * Lavendel kan nu gesnoeid worden. Houdt de plant bossig vanaf de grond.
- * oogst sperziebonen en snijbomen, augurk en courgettes in een vroeg stadium. Als u te lang wacht, gaat de groei uit de planten en dit gaat ten koste van de totale opbrengst.
- * Plantui oogsten en op de wind drogen.
- * Verwijder uitgebloeide bloemen uit rozen, kuipplanten en het perkgoed. Knip de bloem zo hoog mogelijk weg, zodat er zoveel mogelijk blad gespaard blijft.
- * Bomen en heester rondsteken die verplant moeten worden.
- * Beoordeel borders en maak aantekening van stukken die vervangen en aangevuld moeten worden.
- * Vaste planten scheuren en opnieuw uitplanten.
- * Fruit oogsten en verwerken.

September:

- * De beste tijd om gras te zaaien is eind augustus, begin september.
- * Coniferen en kluitgoed planten.
- * Eenjarige riddersporen ter plekke zaaien voor het volgende seizoen.
- * Sommige bollen moeten nu geplant worden.
- * De hagen knippen van Taxus, Cypressocyparis, Fagus, Carpinus.
- * Paeonia nu scheuren en/of verplanten, scheurling laten drogen en dan pas weer planten om het rot worden van de scheurling te voorkomen.
- * Vaste planten opnemen, als de bloei minder is geworden, of als het hart van de plant gaat afsterven. De planten opnemen, scheuren en verplanten.
- * Bramen moeten bij het rijp worden meteen worden geoogst.
- * Grassen scheuren en uitplanten of oppotten.
- * Spinazie nu zaaien om nog eenmaal te kunnen oogsten.
- * Geef boerenkool, spruitkool en prei een laatste bemesting.
- * Grote bomen die verplant moeten worden, moeten nu geprepareerd worden. De wortels worden vanaf 50 cm van de stam doorgestoken, vervolgens wordt er een sleuf gegraven tot ongeveer 100cm diep. De sleuf vullen met goedverteerde compost.

Oktober:

- * Kuipplanten langzaam droogzetten. Op het eind van deze maand kunnen de kuipplanten naar de winterberging. Planten die blad behouden, moeten in het daglicht blijven ! De bladverliezende planten kunnen donker worden gezet.
- * Niet winterharde knollen, zoals Dahlia, Canna en Agapanthus, nu verzamelen, drogen en bewaren in droge turf op een vorstvrije plaats.
- * Bollen en knollen planten voor de voorjaarsbloei. Plant ze in de halfschaduw dus onder bladverliezende planten en niet onder coniferen. Alleen bollen die opgewas bezitten met een waslaag zoals Allium en Scilla mogen in de volle zon.
- * Buitendruiven oogsten en meteen de wintersnoei uitvoeren.
- * Knoflook nu planten op een afstand van 25x10 cm
- * Begin met de oogst van spruitjes. Laat de kop van de plant intact. De oogst loopt door tot februari.
- * Koolsoorten kunnen nu geoogst worden en opgeslagen.
- * Bemesting : strooi >> indien nodig, nu de langzaam werkende meststoffen, zoals kalk en 'Thomas' slakkenmeel.
- * Oogst druiven als de dag/nacht temperatuur grote verschillen hebben.. De suikeromzetting is dan het grootst.
- * Bescherm de natuurlijke vijanden van bladluizen en andere insecten door bundeltjes riet op te hangen van 15cm lang en met een doorsnede van 10cm. Hang ook bloempotten, gevuld met wat stro, omgekeerd op. Omwikkel deze met fijn gaas, ander prikken de vogels deze in de winter en in het vroege voorjaar uit. Hang houten balkstukjes op waarin gaatjes zijn geboord van verschillende diameter, zoals gaatjes van 1-3 mm doorsnee en 2-3 cm diep. **Insectenhotel**.
- * Afgedragen hout van framboos en braam nu verwijderen en de nieuwe scheuten aanbinden.
- * Blad ruimen alleen van gazons.
- * Sproeinstallatie en andere watergeef installaties afsluiten. Sproekoppen schoonmaken, Leidingen aftappen en de hoofdkraan dichtdraaien.

November:

- * Als druiven, noten, esdoorn en beuk nog gesnoeid moeten worden moet u dit nu doen.
- * Balkonbakken en bakken op het terras beplanten met bolgewassen, zoals Iris reticulata, Iris danfordiae en Crocus. Voor de winterkleuring wordt dezelfde bak beplant met winterviooltjes.
- * Gewassen die gevoelig zijn voor het bloeden, moeten nu niet meer gesnoeid worden, zoals Vitis, *druif*, Acer, *esdoorn*, Fagus, *beuk*, Juglans, *noot*, Betula, *berk*. De snoeiwonden bij deze gewassen blijven de hele winter openstaan en zijn een invalspoort voor allerlei schimmels en andere ziekteverwekkers. *U kunt bij deze groep beter wachten met snoeien tot ze weer volop in het blad staan !*
- * De vorstgevoelige planten in de tuin nu afdekken met luchtig materiaal zoals blad, brem en coniferen, of berkentakken.
- * Stamrozen inpakken als bescherming tegen wintervorst met roggestro of riet.
- * Rozenstruiken aanaarden en stamrozen inpakken.
- * Het gazon niet te kort gemaaid de winter in laten gaan en bladvrij houden.
- * kankerwonden bij fruitgewassen kunnen nu worden uitgesneden en met het wondafdekmiddel kanker dood, **Bavistin**, **Pasta**, **Oborex of Topsis M**. deze middelen doden alle cellen en de kankerverwekkend schimmel. **Gebruik deze middelen dus niet op gezonde wonden, zoals snoeiwonden !!**
- * Aspergeloof verzamelen en verwijderen.
- * Koolsoorten oogsten en opslaan.
- * Wortels vorstvrij opslaan en/of inkuilen.

December:

- * Alle zware, stijve gronden, zoals klei en veengronden, worden eventueel gespit. De vorst maakt deze gronden rul door het invriezen. De lichte gronden worden in het voorjaar gespit.
- * Kalkbemesting op zware gronden eventueel inwerken.
- * De langzaam werkende meststoffen zoals kalk moeten, indien ze nog niet gestrooid zijn, uitgestrooid worden.
- * Witlofpennen inkuilen.
- * Artisjok en winterbloemkoolplanten dekken, zodat de wortel van deze planten niet kan bevriezen.
- * Hang nu nieuwe vogelkasten op met de opening naar het oosten. Deze kasten dienen nu als nacht en verblijfplaats.

.....Einde.....

Succes

